

samo u pogledu pitanja, koja se tiču protitka (interesse), pretpostaviv, da se ista raspravljaju in linea disciplinari seu ordine juris non servato. Najslabiji su dijelovi historični. Poregijvanje starog prava s novim doprinosi mnogo jasnoći i odregjenosti. Neprestano osvrtnje na praksu preporuča djelo osobito. Polemika zauzima malo prostora, a uvijek je učtiva i stvarna. Literatura je obilna.

Drugi dio djela ćemo ocijeniti, čim izigje.

Dr. Ruspini.

Gihr Dr. Nikolaus. Das heilige Messopfer-dogmatisch, liturgisch und kritisch erklärt. Klerikern und Laien gewidnet. Mit Approbation des hochw. Herrn Erzbischofs von Freiburg. Elfte bis dreizehnte Auflage. U vel. 8° str. XX. i 688. Freiburg in Breisgau 1912. Herdersche Verlagshandlung. c. K 9, uvez. K 10 80.

Ovo je poznata knjiga mnogim čitaocima „Bog. Smotre“. Prvo izdanje ove krasne knjige ugledalo je svijetlo Božje god. 1877., a ovo je sada nakon 35 godina već trinaesto izdanje. Pisac, zač. tajni komornik sv. Oca, nadb. duhovni savjetnik i podravatelj nadbiskupskog bogosl. sjemeništa — postigao je ovim djelom, da ga svaki bogoslovac rado čita i svaki svećenik rado rabi; dapače ovo djelo prokrčilo si je put i u krugove svjetovnjačke. I nije se tome čuditi. O svetoj misi, koja je srce katoličkog života, najdragocjenije blago za kršćanina, koje s katoličkom crkvom i vjerom ostaje i pada, čitaju rado osobito oni katolički kršćani, koji žele da budu pobliže upućeni u razumijevanje ove velike žrtve novoga zavjeta. Kamo sreće, kad bi i na hrvatskom jeziku bilo knjige slične ovoj. Ona bi svjetovnjacima iz naobraženijih krugova uputu dala o tom, što je sv. misa, što sv. pričest, kakovi su plodovi sv. mise, pa bi jamačno više naobraženih svjetovnjaka pristupalo svako jutro k stolu Gospodnjem. Ova se knjiga u ostalom i sama preporučuje, kao što je preporučuje i njezino trinaesto izdanje.

Dr. Pazman.

Doljnicksi Izldor, duhovnik grčkokat. sjemeništa u Lavovu, Тупикъ църкве руско-каѳолическиѧ (Tipik Crkve rusko-katoličke). Str. 592. Cijena 6 K.

Taj je Tipik neke vrste općeni direktorij, u kojem se nalaze općena pravila, kako valja obavljati crkveno bogosluženje tečajem cijele crkvene godine. Tipik se dijeli u pet poglavlja. U prvom se poglavlju navode pravila prema ustanovama provincijalnoga sabora u Lavovu 1901., kako se imade obavljati svakidašnje bogoslužje; u drugom se poglavlju navode općena pravila za službe Oktojija i Mineje; treće poglavlje sadržava pravila posebna za službe Mineje po kalendarskom redu; četvrto poglavlje navodi pravila za službe Trioda (od nedjelje Miharja i Fariseja do nedjelje Svih Svetih — prve nedjelje po Duhovima); peto poglavlje navodi posebna pravila, kako valja obavljati crkveno bogoslužje na crkvene godove.

Pisac Tipika napisao je tu knjigu nakon 40 godina svoje duhovničke službe u sjemeništu u Lavovu. Poznaje sve istočne obrede kao rijetko tko; poznaje bogoslužne jezike istočne crkve: grčki, sirski, kaldejski, staroslovenski. Pišući to djelo za svoje gojence svećenike, htio je da im dađe u ruke knjigu znanstveno obrađenu. Obazirao se pisac na najznamenitije Tipike carigradske, velikoruske i rumunjske crkve, te na mnoge najstarije rukopise. Napisao je knjigu u staroslovenskom jeziku, da je mogu rabiti i oni, koji ne poznavaju maloruski jezik.

2. Брацштво Воведениѧ Пресв. Богородицѧ (Bratstvo воведенија Пресв. Bogorodice) u duh. sjemeništu u Lavovu

i

3. Начеркъ жищѧ Пресв. Богородицѧ при храмѧ Јерусалимскѧмъ. (Nacrt života presv. Bogorodice kod hrama Jerusalemskoga).

U pomenutoj se knjizi nalazi povijest bratstva „Uvodu presv. Bogo-

rodice u hramu⁴ i opširan nacrt života presv. Bogorodice. Knjiga je pisana u 4°, a imade 630 strana; a pisana je maloruskim i latinskim jezikom. Knjiga je veoma interesantna i posvjedočuje veliku erudiciju piščevu. Pisac izvrsno poznaje sv. Pismo, sv. Oce, crkvene knjige, a pouke njegove, koje daje članovima bratstva, svjedoče o velikoj njegovoj pobožnosti prema presv. Bogorodici. Govoreći o pojedinim krepostima presv. Bogorodice i dajući pouke članovima učeni pisac navodi disciplinu istočne Crkve prvih kršćanskih vijekova, da što jače raspali članove na štovanje presv. Bogorodice. Prekrasni su navodi osobito o uzvišenosti djevičanstva, za tim disciplinu veteris Ecclesiae Orientalis circa connubia — et disciplina praesentis Ecclesiae Graecae circa connubia cleri.

3. Служба свѣцентѣмѹ сердцу Исусовому. (Služba presv. Srcu Isusovomu).

Prije više godina sastavio je učeni pisac službu za blagdan Bezgrješnoga začeca Marijina, kasnije Akatist u čast Presv. Srcu Isusovu, a sad čitavu otpravu: Večernju, Jutrenju i Povečerije. Prve one stvari prevedene su na latinski, grčki i neke druge liturgijske jezike istočne Crkve. Veliki poznavalac istočne liturgije pok. Nilles napisao je o njima najpohvalniju kritiku. Ne zaostaje za onim djelima najnovija služba u čast Presv. Srcu Isusovu. Kad ne bi čovjek znao za auktora, držao bi da potječe iz pera kojega velikana prvih kršćanskih vijekova.

Dr. Njaradi.

Pregled časopisâ.

Vrhbosna katoličkoj prosvjeti. Godina XXVI. Izdaje kaptol vrhbosanski. Uregjuje: Prof. dr. Ivan Dujmušić. — Dr. Ante Alfirević: Budimo savremeni (br. 1.). — Fra Ignacije Radić: Estetika kao uzgojni faktor. Dr. Dragutin Kniewald: Kako njem. inteligencija diže pučku prosvjetu (br. 2.). — O. Urban Talija: Religiozna skepsa i kršćanska apologetika (br. 3.). — Mate Ivanišević: Slavopjevi križa Gospodnjega (br. 4.). — Dr. Josip Marušić: Škola i dom u borbi protiv pokvarene literature (br. 7.). — U svakom broju: Vjesnik i Prosvjeta.

Mjesečnik pravničkoga društva u Zagrebu. Godina XXXVIII. Knjiga I. Br. 3. Mart 1912. Uregjuje Dr. Josip Šilović. —

Prof. Dr. E. M.: Anarhista Kropotkin o megjusobnoj pomoći kao glavnom zakonu ljudskog društva. — Ivan Ž. Galić: O postupku nakon smrti katoličkih prelata. (Nastavak). III. Dioba dohodaka u godini prelatove smrti. IV. Predaja nadarbine novo imenovanom biskupu. V. Troškovi postupka. — P. D.: Nekoliko opazaka prigodom djelomične preinake gragjanskog zakonika. (Nastavak). — R. Strohal: Zakon Vinodolski. — Pravosugje: A. Gragjansko. I samo dijete odnosno njegov skrbnik može u smislu § 158. o. g. z. pobijati zakonitost rođenja svojega. — Nadležnost eparhijskih konsistorija i postupak za proglašenje mrtvim nestaloga supruga u svrhu, da može preostali ženidbeni drug sklopiti